

Szerkesztési iroda:

ari-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmintetlen levelek csak ismert
közektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Róthy Lípót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénzek és
kiadása körüli panaszok bérmintve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petítor egykori hirdetésnél 6 kr. s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr
Nyit-tér sora 15 kr.

Felhívás Aradváros t. cz. közönségéhez.

E hó 25-én, 26-án és 27-én érkezendek meg azon vendégek, kik Aradváros meghívása folytán a természettudósok országos nagygyűlésén részt vesznek.

Arad közönségének legnagyobb része, városunk jó hírét megillető előékenységgel ajánlott fel ugyan lakásokat, az érkező vendégek számára, melyek igénybe is fogtak vétetni, de a váratlanul történt és még történhető vendégbejelentések szükségessé teszik a még igénybe nem vett rendelkezhető lakások tulajdonosait felkérni, miszerint az idő rövidségének szíves figyelembe vételével, mely miatt a bizottsági ház eljárás már lehetlenné válik, — mint szállásadók: a városi főkapitányi hivatalban önként jelentkezni szíveskedjenek.

Azon t. cz. laktulajdonosokat pedig, kik az érkező vendégek számára lakásokat már felajánlottak, tisztelettel kérem fel az iránt, hogy a fennemlített napokon amennyire lehetséges a vasuti vonatok megérkezésekor akár személyesen, akár megbízottjaik által a szállásolási bizottság irodájában a főtéri Freyberger-ház első emeletében, hol a városi közgyűlések is tartatni szoktak, avégett megjelenni szíveskedjenek, hogy a hozzájuk beszállásolandó vendéget fogadván, ez uton ugy a szállásolási bizottságnak, valamint az érkező vendégnek is lehetőleg könnyebbséget szerezzenek.

Kelt Aradon, 1871. aug. 24.

K o p e s á n y i J ó z s e f,
a szállásoló albiz. elnöke.

Arad, aug. 24-én.

A magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlésére már kezdnek érkezni a vendégek: legtöbbször azonban vasárnap fognak megjelenni, mely napon leend az ismerkedési-estély.

Lapunk ezelőtt körülbelül egy hónappal felfeltárlott volt könnytelen azon közönyösség ellen, melylyel városunk lakossága a nagygyűlés iránt, mely pedig az ország minden vidékéről vendégeket hozand falaink közé, viseltetett. Azóta azonban, különösen a nagygyűlés előkészítése végett meg alakult központi bizottságnak erélyes működése folytán minden megváltozott s most már hisszük, hogy azok, kik hozzánk jönnek, városunk vendégszeretete régi jó hírének megfelelő fogadtatásban fognak részesülni, s nem viendnek rosz emléket magukkal az itt töltött napokról.

Hogy a közönség tájékozhasa magát a nagygyűlés lefolyását illetőleg, a véglegesen megállapított programot a következőkben közöljük:

Aug. 25. Péntek.	Beirás a városi háznál d. e.
" 26. Szombat.	8—12. d. u. 2—8-ig.
" 27. Vasárnap	
" 27. "	Este 8 órakor ismerkedési estély a kaszinó helyiségében.
" 28. Hétfő.	D. e. 9 órakor megnyitó közgyűlés a régi megyeház nagytermében.
" 29. Kedd.	Szakülés.
" 30. Szerda.	"
" 31. Csütörtök.	Kirándulás vaspályán Radna és Lippára.
Szept. 1. Péntek.	Szakülés.
" 2. Szombat.	Zárközlés.
" 3. Vasárnap.	Kirándulás vaspályán Piski-Petrozsénybe.

Szakosztályok.

1. Orvos-sebész, élet- és bonczani, állatorvosi és társadalmi alosztályal.
2. Növény és állattani.
3. Ásvány, föld- és vegytani.
4. Természettani és régészeti.
5. Gazdászati, állatgyógyászat és műipari.

Ezen szakosztályok megalakulhatnak több alszakosztályokká, vagy pedig a tagok számához és minőségéhez képest összekapcsolhatók.

A szakülések napjainak szabad óráiban bizottsági ülések tartatnak, a város intézetei és kiállításai meglátogattatik.

Ezeket, valamint a nagygyűlésre vonatkozó mindenemű értesítést eleve tudatni fogja a „Napi közlő”, mely a nagygyűlés tartama alatt naponként meg fog jelenni.

M e g h í v á s.

A magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése napjainak küszöbén állunk.

Felhívtnak ez oknál fogva mindazon urak, kik a központi rendező bizottság tagjaivá megválasztottak, miszerint elvállalt hivatásuk betöltése végett, a városi közgyűlés termében naponként délutáni 6 órakor tartatni szokott bizottsági ülésekre megjelenni becsületbeli kötelességüknek ismerjék.

Kelt Aradon, aug. 24. 1871.

U r b á n y i J á n o s,
központi rendező bizottság.
A n t a l f y E n d r e, elnöke.
bizottsági jegyző.

Az osztrák kiegyezési-mozgalmak.

B é c s, aug. 22.

(r.) Ausztria fővárosa pár hét óta a nemzetiség és ellenzéki pártok vezérfőfőinek Mekkáját képezi. Oda vándorolnak ők, nem ugyan egészen önkéntelen, hanem Hohenwart gróf miniszterelnök baráti felhívására, ki most a kiengesztelés, a nemzetiségi viszály elhárításának nagy művét töri fejét. A kíváncsi közönség fokozott figyelemmel kapkod a legkisebb hír után, melyről azt hiszi, hogy az osztrák cabinet titkos termeiben folyó alkudozásokra valami világot vethet. Látja, hogy nevezetes dolgok készülődnek; érezi, hogy közel áll a válság pillanata, de magát a válságot, annak jellemét és horderejét nem ismeri senki. A miniszteriális lapok a hallgatás köpenyébe burkolóztak, s így nem csoda, ha a kiegyezkedési alkudozásokról mindenütt csak föltevések, kalandos hírek, föltűnés keltésére gyártott közlemények keringenek. A hírlapi kacsák ideje rendesen akkor szokott elérkezni, midőn valamely nagy esemény készülődésének csak külső jelei mutatkoznak, de a pozitív felvilágosítások hiányzanak.

Mióta a kormány a tartománygyűléseket s a bécsi reichsrathot feloszlatta, a kiegyezési áramlat is elveszté kizárólagosan békés és megbízható jellemét, melylyel ama nagy törvényhozási és ellenőrzési testületek létezése idején birt. Magát a kiegyezési eszméjét minden becsületen hazafinak és polgárnak pártolnia kell. Ausztriában éppen úgy, mint Magyarországon, mert ez utóbbinak szintén érdekében áll, hogy az osztrák nemzetiségi küzdelmek valahára véget érjenek. De Hohenwart gróf az illető törvényhozások feloszlatása óta oly férfiak társaságába került, hogy jogosan alkalmazhatjuk reá Göthe azon szavait: „Es thut mir wahrlich vom Herzen weh, dass ich dich in solcher Gesellschaft seh!” Hasztalan kerestünk e társaságban oly egyént, ki nem az ultramontán, a hyperconservatív sőt feudális és foederalistikus eszmék fekete apostola lenne. Hasztalan kerestünk közöttük oly férfit, ki Ausztria németjeinek, ha nem is bizalmával, legalább némi vonzalmával dicsekedhetnék. Már pedig azt senki sem fogja kíváncsi és sikeres kiegyezésnek nevezhetni, mely Ausztria lakosságának felét a németeket, kik az intelligentia és vagyonosság roppant tömegével rendelkeznek, jogaikban megcsorbítaná s a számos apró nemzetiségek helyett, most őket kényszeritené az oppositio padjaira ülni.

Igaz ugyan, hogy Hohenwart gróf mind-egyik semmit sem tőn, mi a németeknek valóban jogos és alkotmányos kívánalmait megrövidítette volna. Az is igaz, hogy a németek nem egy tulzott igényt támasztanak, nem egyszer impolitikus eljárást követtek a többi nemzetiségek irányában, hogy végre az ő dőlőfős és kihívó magatartásuknak köszönhető, miszerint a baj annyira elmergesedett. De bármilyen nagyok legyenek bűneik, bármily részök van a mostani szomorú

állapot előidézésében, azt sohasem szabad feledni, hogy igen jelentékeny hatalmat képviselnek s Ausztriának oly módon való re-constructióját, melynek árát ők fizetnék meg, körülbelül nagyobb szerencsétlenségnek lehetne nevezni, mint a mai állapotot. Midőn tehát Hohenwart gróf csakis oly emberekkel alkudozik és érintkezik, kiknek feudalclericalis és antinémét érzelmek közismertűek, maga ad tápot ama gyanúnak, miszerint az általa introducált kiegyezés a német elem rovására fogna történni.

Annál nagyobb lesz természetesen Hohenwart gróf érdeme és dicsősége, ha ezen antinémét pártvezérekkel oly egyezményt köthet, melylyel a józan igényeket tápláló németek is meg lehetnek elégedve. Ez eszmét nem egyszer hangsúlyoztuk már. Mi, kik innen Bécsből is magyar szempontból, mi egy jelentőségű az elfogulatlanság s Ausztria-Magyarország közérdekének szempontjával, — nézzük az osztrák ügyek fejlődését, nem tartjuk ugyan indokoltnak a centralista lapok eget verő jajkiáltásait és keserves panaszait, miután mindeddig Hohenwart gróf semmi olyat nem tőn, mi alapos panaszra okot szolgáltatathatna, azonban másrészt azon meggyőződésünket is folyton hangsúlyozni akarjuk, miszerint Ausztriára sokkal nagyobb szerencsétlenség lenne, ha a németek, mint ha a csehek idegenítették el jogtalan elnyomatás által az összbirodalomtól. A németek saját akaratak ellenére a nagy Németország karjaiba vetnék magukat s az innen eredhető catastrophákat semmi gasteini vagy salzburgi entrevue el nem távolíthatná.

Arad, augusztus 24.

— Bécsből írják: A császár és Beust gróf visszatérése után előreláthatólag a legközelebbi napok elebből világot fognak vetni a gasteini találkozás eredményére, mint ahogy ezt az eddig egészen általánosan tartott közleményekből ki lehetett venni. Egyet azonban már most nagyobb nyomattal hiszek ismételtetni, hogy az általános politikai-helyzet és az ebből lezármazó kölcsönös érdekek is minden irányban megvitattattak, és ekként jött létre a nézeteket és a követendő elveket illetőleg azon egyetértés, mely a találkozásnak mindenestre öröndetes eredményeit constatahatók; mindazáltal arról nem volt szó, hogy a megállapított elveknek egyik vagy másik konkrét esetre lehet alkalmazásáról illetőleg is már most meg egyezzenek; valamint az sem várható, hogy már legközelebb az egyezkedések következményei a gyakorlati életben is valószínűleg fognának.

A legújabb közlemények szerint a császár elutazása Gasteinba, melyről még tegnapelőtt mint bizonyosról beszéltek, bajosan fog megtörténni. Hogy miért van ez, arra nézve nem birunk semmi alaposabb okot felhozni; egyébiránt ahhoz, hogy Bismarck és Beustnak találkozása után fognak-e a fejedelmek is ismét találkozni, — nem is lehet nagyobb politikai jelentőséget fűzni.

A francia nemzetgyűlést még mindig izgatottságban tartja a Thiers felhatalmazásának meghosszabbítását célzó indítvány. A discussió, mely még csak pár nap előtt oly annyira elkeseredett volt, mindinkább engesztelkenyebb, békülékenyebb lesz. Egymást érik a különböző követítő javaslatok és ajánlatok. Újabb távirati tudósítások szerint a 15-ös bizottság legutóbbi javaslata, mely a Chambrun-féle ismert követítő indítványtól is különbözik, így hangzanék: Thiers „a köztársaság elnöke” czimmet hatalmát addig gyakorolja, meddig a jelenlegi nemzetgyűlés tart. A nemzetgyűlés a szűnődik után az alkotmányt megszavazza. Kétségkívül sok capacitatio kellett még ahhoz is, hogy a monarchista pártok ezen javaslatot magukéva tegyék; csak a helyzet ónsulya és Thiers nélkülözhetetlenségének világos felismerése vezethette őket ezen indítványnak elfogadására. Az indítvány végső sorai, melyekben az alkotmány megállapítása közel kiállításba helyeztetik, egyetlen remény-horgonyát képezik még a monarchistáknak; reménylik, hogy ez alkalommal talán elégtételt vesznek maguknak azon odiosus czimért, melylyel Thiers most fel fog ruháztatni. Arról, hogy mikor fog ezen indítvány a plenumban tárgyalatni; — a távirat hallgat.

Franciaország katonai helyzetét egy hosszabb cikkben világítja meg a „Vérité” melynek következő helyét vesszük át: „A felbomlás még a kevésbé figyelmesnek is szembe ötlék. Elégséges katonáinkat az utózákon vagy téreken látni, hanyag

egyenruhákban, szabály ellenes, öltözkéssben há-tározottság nélküli tekintetben, teljes hiányával a testi gyakorlatokhoz szokott férfi szilárd fel-lépésének. Csak a ruházat a katonáé, és ez is na-gyon szükségli a javítást.

Elégséges ugyanazon kávéház ajtajában al-tiszteket, sőt katonákat látni, közöttük egyenruhás kapitányokkal és ezredesekkel, a mint összeszorul-nak térdeikkel és könyökeikkel érintkeznek; csak meg kell állani egy perczre a St. Lazare pályaud-var váró termeiben, mindön a vonatok elindulnak, és azután megnézni a katonák tarka egyvelegét mindenféle fegyvernem és fokozatból, mint száll be a legaljabb női népséggel a vasuti kocsi-kba. És a ki nem fél, megtekintheti még a hadsereg mulatságait a Barrière bálokön. Nem ritkán látni ugyanazon négyesben közembereket mint tisztek vis-á-visjeit, kik annyiszor egyenérzettel sem bírnak, hogy vállrojtjaikat és diszjeleiket levessenek. Mint akar e hadsereg, mely ily kevéssé tiszteli magát, a polgáriaktól tiszteltetni? Nem is hallani csak vé-res összeütközésekről polgárok és katonák között, mint Bayonnében, Rennesben, Toulouseban stb. és a közönség már is tudja, hol szűnik meg a por-osz okkaputó. És szemben ily elemekkel beszél néhány elvakult patrióta egy közelálló boszúról!”

A francia nemzetgyűlés.

Az augusztus 19-ki ülésben Chasseloup-Lau-bat beadja a hadsereg-törvény első cikkére vonat-kozó jelentés. (Halljuk! Halljuk!)

Chasseloup-Laubat bocsánatot kér a jelentés nagy terjedelméért. A gyűlés kíváncsára felolvas-sa a törvényjavaslat első cikkét, mely így szól:

1. Minden francia személyesen teljesíti a ka-tonai szolgálatot.
2. A francia hadseregben nincs sem hadfo-gadó sem maradási díj.
3. Minden francia 30-ik évtől 40-ig hadkö-teles.
4. A helyettesítés eltöröltetik.
5. A zászló alatt lévő katonák nem vehetnek részt semmiféle szavazásban.
6. Minden fegyveres csapat vagy a hadügyér, vagy az összes miniszterium parancsára szervez-tetik. A nemzetörség feloszlatatik.

E pontok egyenként általános helyeslésre ta-lálnak.

Chanzy tábornok jelentést tesz a nemzetgyü-lés 164. tagjától a nemzetörség azonnali föl-oszlátása tárgyában beadott törvényjavaslatról. A hadse-reg újjászervezésével foglalkozó bizottság e javas-lat számára a sürgősség kimondását kéri.

Egy tag a bizottságbeli kisebbség nevében ellenzi a sürgősséget. Azt mondja, hogy a nemzet-örség ily brutális föl-oszlátása (felkiáltások) impo-litikus és veszedelmes eljárás volna. Annak helye csak akkor volna, ha a nemzet már az új véd-tör-vény alapján álló tekintélyes fegyveres hatalom-mal bírna. A nemzetörségnek van multja, melyet tisztelni kell. Több kiméltet ajánl az eljárásnál. (Helyeslés a baloldalon.)

Chanzy tábornok megmarad kérelme mellett és a jelentést fölolvani kívája.

Ordinaire: Önök polgárháborúra izgatnak! (Felkiáltások a jobboldalon: Rendre! Rendre! Hosszan tartó mozgás.)

E l n ö k Ordinaire képviselőt hallgatásra kéri föl.

Chanzy tábornok felolvassa a jelentést, mely kifejti, hogy a nemzetörség lefegyverzése és föl-oszlátása annak büntetéssül tekintendő, hogy az megfedekezővén kötelességéről, compromittálta a rendet, melyet védni volt hivatása. Előadja továb-bá, hogy Franciaország ujonnan szervezendő, hadseregének keretében a nemzetörség intézménye nem illenék, hogy a nemzetörség létét a sorhadba helyezett bizalmatlanságnak köszöni, és hogy min-dig kíválon a forradalmi szellemtől volt áthatva.

A jelentés ez állítások támogatására felhozza a történelmet, mely a nemzetörség szervezése óta a mai napig - Chanzy tbk. szerint — azt tanu-sítja, hogy ez állítások mind igazoltak. — Hozzá-teszi, hogy ez intézménynek sohasem vette hasznát az ország, csak igen ritkán, mikor az távol tartotta magát a politikától. Most már miután, há-la a kormány erélyének és a hadsereg hazafisságá-nak, szerencsésen helyre állott a rend, itt az ideje, hogy eltöröltessek oly intézmény, mely annak megvédésére alkalmatlannak bizonyult.

Egy hang a baloldalon: Meglehetett volna vele menteni Párist, ha banni tudtak volna vele!

Chanzy a jelentés olvasását folytatván con-statálja, hogy a nemzetörség azonnali lefegyverzése és elbocsátása iránt a kormány és a bizottság közt teljes egyetértés uralkodik. Az ország maga is ezt sürgeti rég óta. A bizottság fontolóra vette a javaslat ellen felhozott érveket, de azok közül egyet sem talált, melyre súlyt lehetne fektetni. A bizottság tehát valamennyi szavazattal őt ellené-ben a törvényjavaslat elfogadását ajánlja, mint-hogy az legjobb biztosítéka a rendnek és a szava-zás szabad gyakorlatának.

Egy hang a baloldalon: Ez nem egyéb, mint az államcsíny előkészítése.

(A jobb oldal élénk helyesléssel fogadja a jelentést. A bal oldalon mozgás.)

Briston azt kéri, hogy mondassék ki a sürgősség Chasseloup-Laubat javaslatára nézve is egyidejűleg a Chanzy tábornok által jelentett törvényjavaslatával, minthogy a két javaslat szoros összefüggésben áll egymással.

A nemzetgyűlés, megkérdezettve, kimondja a Chanzy tők által beadott törvényjavaslat sürgősségét.

Lasteyrie, a hadsereg újjászervezési bizottság elnöke ellenzi Chasseloup-Laubat javaslatának sürgősségét, mert egy oly nagy horderejű szerves törvény alapos tanulmányozást és nyugodt tárgyalást igényel.

Több képviselő Chasseloup jelentését még ez ülés folytatában fölolvastatni kéri.

Elnök erre azt feleli, hogy a jelentés, melynek fölolvastása legalább egy órai időt venne igénybe, holnap a hivatalos lapban meg fog jelenni.

A nemzetgyűlés nem nyilatkozik sürgősségnek Chasseloup-Laubat törvényjavaslatát.

Azután a gyűlés több újonnan választott képviselő igazolására tér át.

Lapszemle.

— A krakói „Kraj“ az Ausztria és Poroszország közti szövetségről így ír: „Míg Bécsben centralisták uralkodtak, a porosz-oszlák szövetség lehetetlen volt, és Ausztriára nézve káros is lett volna. Lehetetlen azért, mivel a poroszok a német-ség monopolját kezében akarván tartani, más tiszta német jellemű birodalmat maguk mellett nem szenvednének. Ausztria belügyeire nézve azért káros lett volna, mivel az által az oszlák németek felfuvalkodva a többi németek fölött uralkodni akarnának. Oly szövetségről, mely után a német centralisták sóhajtanak, ma szó sem lehet s az Kö-nigrátnál el van temetve.

Ausztria-Poroszország közt mai napság a szövetség csak akkor lehetséges, ha Ausztria német jelleméről lemondana és federalistikus alapon valamennyi németek egyenjogúságát elismerné. Ily nem német, hanem szláv-magyar Ausztriával Poroszország szövetségre léphet, de csak is ily szövetség lehet ki Ausztria előnyére.

Végére a „Kraj“ azon véleményt fejt ki, hogy Orosz- és Poroszország közt a háború elkerülhetlen.

Az oroszországi „Golosz“ nézete szerint a Stroussberg-féle kötelezővények Bismarcknak csak álarcul szolgáltnak; a Dunafejedelemségekre vonatkozó politikájának valódi célja, — Ausztria kártalanítása a Cislajthánának Germaniába leendő beolvastásáért. Az orosz lap hiszi ugyan, hogy a mai politikai világban rendkívüli események történnek, de erős meggyőződése az, hogy Rumániának a Cislajthániát vesztő Ausztriához való csatlakozása csak az annyira rettegett keleti kérdés megoldását siettetné. Magyar, szláv, román birodalom még kevésbé szilárd lenne, mint a jelenlegi Cis- és Transilánia. Dr. Stroussberg speculációjának ügye megérdemli, hogy ne csak Ausztria és Poroszország, hanem az összes érdekelt hatalmak éber figyelemmel kísérjék.

Pécska, aug. 22.

T. Szerkesztő ur! A pécskai polgár-örsg saját céljaira gyermekekből alakított zenekar javára rendezett táncestélyt, mely a m.-pécskai árosház udvarán, zöldlomboskal körített, s különböző színvegyületben tündöklött lámpákkal kiválóított helyiségben, nagyszámú közönség részvéte mellett, e hó 20-án tartott meg. Tudomásom szerint a bevétel a kiadást jóval meghaladta s így a rendezők, egyszersmind a mulatók is, megelégedésüket nyilvánították a lefolyt táncestélyre vonatkozólag.

A mulatságban résztvevő közönség nagyrésze még ki sem pihenheté magát, midőn a harangok tüz-vész-t jelentettek, mely annyival is inkább

rémületet okozott, mert az időjárás viharos lévén, nagyobb veszélytől lehetett tartani. — A lángok martalékaul esett egy ház, és egy árteleni utcában levő istálló. Hála a gondviselésnek, — de nem a jó rendnek — hogy ily körülmények közt a tűz tovább nem terjedett.

Ilyenkor jut eszünkbe, hogy mennyire üdvös volna nálunk is egy tűzoltó társaság alakítása! Mint lehetne ezt, a helyi körülményekhez képest elérni? Nézetem szerint ennek rövid és mégis biztos útját akként nyithatnánk meg, ha polgárörsgünk a szépet az üdvössel egyesítvén, egyszersmind tűzoltó társasaggá is alakulna, — a közvagyonnak a pusztító elem elleni megvédését tűzné ki egyik főfeladatául: akkor a lakosság nagy része örömmel sorakoznék zászlójuk alá.

Ezen eszmét ugyan a polgár-örsg elvben már rég elfogadta, csak a helyi viszonyokhoz alkalmazandó tűzoltó szereknek, saját költségükön leendő beszerzése szerintük a fő gát, hogy meg nem alakulhat.

Vajon amidőn a közvagyon megvédéséről van szó: szükséges-e azon gondolatlat hátrálnunk, hogy egy „jótékony tűzoltóegylet“ czim alatt tömörülő testület saját tagjainak anyagi áldozata arán szerezzék be mindazon eszközöket, melyek a tűzoltásnál nélkülözhetetlenek? Nem várhatnók-e el a közérdek tekintetében városunk közönsége és előjáróinktól, hogy a nemes czélra való tekintetből, a megalakulandó tűzoltó-egylet által műszakilag javaslatba hozandó tűzoltó-szerek s eszközökre szükségelt pénzösszeget megszavazza, és illetőleg annak engedélyezését s kiutalványozását a felsőbb hatóságnál kieszközölje?

Rajta tehát polgártársak! számítva a közérdekeltségre: olvasszunk egybe két Pécska közönsége erkölcsi és anyagi gyámoltatása érdekében új akaratunkat, s azt hiszem, hogy az akarat az erőt feltalálva, minden nehézség önként el fog hárulni.

Argus és többen.

Táviratok.

München, aug. 22. A katholia reformmozgalom bizottsága meghívja Németország, Ausztria és a Svájc lakosait a szept. 22—24-én Münchenben megtartandó katholikusi congressusra.

New-York, aug. 21. Az aláírás az új kölcsönre ma 1.800.000 dollárt tett.

Róma, aug. 22. Az olasz kormány elhatározta a genuai kikötő bővítését.

Bécs, aug. 22. Mint a „Tagespresse“ Münchenből jelenti, a király jóváhagyta miniszterelnöke azon javaslatát, hogy Poroszországnak a közönséges semminemű engedmények nem teendők. A király legközelebbi környezetében több személyi változtatás fog történni.

Madrid, aug. 22. Humbert koronaherceg ide érkezett és azonnal az Escorial palotába ment a királyhoz. Az „Imparcial“ mondja: Az államköltségvetés kiadási rovataiban tett megtakarítások a kiadásokat már eddig is 621 millió pezetásra csökkentették; ha a közoktatási és vallási budgetben is tételenként levonások, a kiadások nem teendők többet 600 millióra. A pénzügyminiszter a bevételeket 588 és fél millióra teszi, s így a hiány összesen csak 11 és fél milliót tenne s ez könnyen lesz fedezhető. A miniszterium indítványba fogja hozni, hogy az amerikai államokban mindenütt hol követek vagy nagykövetek vannak, ezek helyébe főconsulok neveztesse ki.

Legujabb.

Páris, aug. 22. A hadbíróság előtt egy tűzoltó katona a colombier utcai lakatanyából azon vallomást tette, hogy e lakatanyába a commune azon rendelete érkezett, miszerint mindenfelé gyűjtogassanak, a hol csak jónak látják. Hozzáteszi továbbá, hogy nekik halálbüntetés alatt megtil-

nek meg azzal, hogy ragaszkodnak a társulat alapszabályaihoz, kikerülni óhajtván társaiknak bosszantását és rossz szemmel nézését, hanem a kik egész szenvedélytel csiingnek elveiken és a kik u. y számítnak azok diadalára, mint Moses az ígért földre — általában véve legkevésbé munkások, legkevésbé tudnak nélkülözni s a legkisebb mértékben taktakárosak. A társulat fanaticus tagjai, kik hivatva lennének annak főrejét kitenni a munkás osztálynak nem a javából, hanem a söpredékből telnek ki. Ez már a gyöngösgségnek egyik oka.

„A vezérek még hitványabbak. A kik legértelmesebbek s legbecsületesebbek voltak az első alapítók közül, lassan-lassan elvesztették kedvüket s visszahúzódtak. Mit ér a többi? Szerencsétlenségünkre láttuk őket munkánál: adták-e jelt talantumuknak vagy értelmiségüknek? képesek voltak-e vezényelni? Meghasonlítottak s egyenetlenségök zaját néha csak az ágyudörgés volt képes elfojtani, de se kormányt nem tudtak alkotni, sem egy zászlóaljat nem tudtak szervezni. Két hónap lefolyása alatt nem tettek egyebet, minthogy megmáskították este a mit reggel csináltak s rendeleteket bocsátottak ki, melyeknek senki sem engedelmekedett. Kormányuk anarchia volt a despotikusmusban. Közjóléti bizottságukkal, hadbíróságaikkal és főbölcsészükkel nem tudtak annyi tekintélyre szert tenni, mint egy közönséges kormány ártatlan városi hajdujaival. A mi pedig legmegalázóbb rájuk nézve, az azon érzelem, melyet az egész világban, sőt saját barátaikban is keltettek: a megvetés érzése.

„Egy socialista iskola minden vállalatnál három elemnek összeműködését tartja szükségesnek, a munka, tőke, és a tehetség. Az Internationale-nak open a munkások közt nem sikerült barátokat szervezni; a tőkét excommunicatióval sújtja, ami pedig a tehetséget illeti, főnökei fényes bizonyosság tettek ennek ellenkezőjéről. Talán még idézne elő véres összeütközést, de komoly és tartós győzelemre nem számíthat.

tatott az oltás. Egy más tűzoltó katona üres palackokat látott a pénzügyéri palotában, melyek petroleum büzt árasztottak. Egy gárdista vallja, hogy ő parancsot kapott, miszerint a Vendome-téren két házat légberepítsen, mit megtagadván, elfogatott.

Bern, aug. 22. A svájci szabadelvű katholikuskok közp. bizottsága elhatározta, hogy szeptemberben kongressust hív össze Solothurnban, melyen a következő témák fognak tárgyaltni: 1) Az állam elkülönzése az egyháztól. 2) A szöv. alkotmány revisiója politikai és vallási szempontból. 3) Szervezkedés a római kuria tulkapásai ellen.

Páris, aug. 23. A „Patrie“ szerint a kormány azonnal megszünteti az ostromállapotot, mihielyt a nemzetörsg lefegyverzése minden departamentban eszközölsébe vétetik.

Páris, aug. 23. A nemzetgyűlésben Rivet és Adnet javaslatához különböző módosítások nyújtattak be.

Berlin, aug. 23. Vilmos császár még 14 napig marad Gasteinban s ekkor Münchenbe megy látogatón.

Konstantinápoly, aug. 23. Krimben a kholera kiütött.

München, aug. 23. A minisztertanács a kamara feloszlását elhatározta.

London, aug. 23. Thiers a „Times“ szerint megállapodásra jutott a párisi bankokkal és más pénzintézetekkel tíz millió sterlingnek Londonra szóló két és három hónapos váltókban történendő lefizetését illetőleg, mely előlegül szolgálna a közelebbi kölcsön befizetésére. E traktát azután hadikárptólásul a poroszoknak adatnak át. — A francia vasutársulatok hír szerint felhatalmaztattak a vitelbért kilométerenkint egy centimeval felebb emelni, miért 200 millió franc erejéig tesznek ingyen szolgáltatást az államnak.

London, aug. 22. A munkástársulatok küldöttei egy mai napon itten tartott gyűlésen oly határozatok hozattak, melyek a versaillesi foglyok deportálását kárhoztatják, s a francia kormánytól követelik, hogy a foglyok szabad kiköltözését Alsó-Canadába előmozdítsa.

Zágráb, aug. 23. Az eszéki megyegyűlés egyhangulag tiltakozik az érvidéki erdősegek eladása ellen a Horvát országgyűlés meghallgatása előtt. Belovár-megyében az országgyűlési választások augusztus 30-dikán és szeptember 5-én történtek.

Flórencz, aug. 23. Az itteni politikai körökben a fejedelmek welsi és ischli találkozását, valamint a Gasteinban történeteket úgy tekintik, mint az európai béke fennmaradásának zálogait, anélkül, hogy hinnék, miszerint az illető hatalmak közt szövetség jönne létre. A gondolatot egy orosz-francia ellenszövetségről épen nevetésesnek tartják.

Ujdonságok.

— (Beküldetett.) Az „Arader Tageblatt“-nak a sóházi telkek ügyében tett megjegyzéseimre hozott felelete sokkal kevésbé tekinthe-

„Mindazonáltal, ha nem is kell attól tartanunk, hogy valaha diadalmaskodni fog, annyi bizonyos, hogy óvnunk kell magunkat tőle. Hogy történhetik ez?

„A legegyszerűbb lenne az elnyomáshoz folyamodni, mint ez hason esetekben rendszeren szokott történni. Ez az ut azonban csak látszólag célra vezető, valóságban vesztő. Az egyesülési-jog teljes megtagadása, a codex azon szabályainak visszaállítása, melyeknél fogva a munka-beszüntetések szigorúan, büntetés terhe alatt tiltatnak, a saját fékentangatása, — ezek lennének a fegyverek, amellyel sokan legyőzni hiszik a társadalmi rend ellenségeit. Fájdalom, mi már megpróbáltuk ezt a rendszert, s azt tapasztaltuk, hogy ezen intézkedések nagymértékben akadályozták a becsületes embereket jogos és jótékony törekvéseikben anélkül, hogy csak egy pillanatra is megkötötték volna kezét azoknak, kik fitymálva mindennemű törvényes állapotot, minden áron ujitni akartak. Egyik részről tekintettel a törvényre, sokan tartózkodtak a gyűlések tartásától, ahol pedig hasznosan lehetett volna megvitatni a művészetben, kereskedelemben, úgy iparban előforduló fontosabb kérdéseket; másik részről pedig megvetve a törvényt, titkos összejöveteleket tartottak, ahol a társadalom ellen indítandó harc lőn szervezve.

„A törvény megakadályozott minket abban, hogy összegyülekezzünk a második császárság alatt követeljük a nagy horderejű reformokat; de nem tudta megakadályozni az „Internationale“ alapítóit, hogy össze ne toborzzanak egy pár száz ezer embert a communismus ucalmának megalapítására.

„Az 1852. február 17-ki törvény a politikai sajtót praeventív censura alá vetette azon ürügy alatt, hogy ez az egyetlen eszköz, mely által meg lehet menteni a veszélyben forgó társadalmat. A császárság hivatalnokai bámulatra méltó ügyességgel alkalmazták ezt a törvényt. Meg volt engedve, hogy vitaközlésnek bármi nagy hévvel a nagy kérdések, a társadalom alapját képező elvek

tő érdemleges czáfolatul, minthogy annak folytán állításaimat vissza kellene vonnom. Hogy az az „egy aradi“ épen a m. kir. sófelügyelőségénél merítette adatait az igaz lehet, csakhogy nem az igazi adatokat nézte meg, hanem minthogy épen eszébe jutott ama csereügyletet megtámadni, e czélra természetesen a legkedvezőbb dolgokat szemelte ki magának. Annyi is bizonyos, hogy a tisztelt ur ez ügylet megkötése ellen csak egy oppositót csinált volna, ha a kérdéses 1000 négysszögöl a Mittelmann-féle szeszgyárral szemben, átengedtetik. Mert hát utóljára is ellenzékelt kell csinálni, bármi áron is. A dohányberváltási-hivatal affaireje-ért, mely ezelőtt 7—8 évvel történt, csak nem fogja a mostani városi képviselőket kérdőre vonni? Vagy talán öntől ez is kitelik! Az „egy aradi“ virágos stílusú, a virágok alatt természetesen a vastag gombaságokat értem, nem érek hajlandóságot magamban utánozni; hanem ha már „csalhatatlanná“ tett meg, bizonyítékot akarok adni arról, hogy ez epithetont csakugyan megérdemlem, amennyiben figyelmeztetem a tisztelt urat, hamár a személyeskedés terére lép át, — miszerint bármely név alá bujják is az az illető, nagyon tudom, hogy ő nem csak ellensége Atzénak, hanem fél is az a c z é l t ó l. Bővebb bizonyítékkal is szolgálnak ha tetszik. A viszontlátásra: „Sie geistvoller Mann.“

X. Y. Z.

— Sötét vendég közeleg Ázsiából s mindenfelé kezdenek intézkedni be nem fogadására. Olvasóink tudják, hogy a cholera értjük, mely Oroszországban hónapok óta mérgeesen pusztít a városokban. Berlin és Bécs városok képviselő testületei gondoskodásuk tárgyává tették már e vészes vendég járását s Pestváros közgyűlése is tett intézkedést, hogy az ut előre elzárassék a magyar fővárosba. Tőlünk még messze van a vész, de a közlekedés mesés volta, a forgalom óriási mérvei illuzióssá tesznek minden messzeséget. Igen kívánsom, hogy most, míg a baj nincsen itt, iparkodjék mindenki a vész előlfejtélelnek utját venni. Tisztaság, rendes élet, mértékletesség és rend mindenben: ezek az orvosok, a kik hathatósan tartják távol a bajt, mely ha befészkel magát, vakon szedi áldozatait, válogatás nélkül. Akkor már kétes értékű minden vigyázat, minden tartózkodás, minden mértékletesség.

— Bettelheim testvérek könyvkereskedésében két gyűjtő-iv tétetett le. Az egyikbe „a magyar gazdasági-egylet által felállítandó nevelő házra szánt tőkegyarapítására“ ajánlott adományokat lehet aláírni; — a másik azok számára van, kik az 1873-ban Bécsben megnyitandó nemzetközi női-iparmű-kiállításban szándékoznak résztvenni. A feltételek, melyek mellett a részvevők történhetik, valamint a kiállítás tárgyai is bővebben felsoroltatnak egy ugyanott elolvasható felhívásban. Mindkettőre felhívjuk a nők művelődése iránt érdeklődők figyelmét.

— Az aradi honvédegyelet által, aug. 28-án azaz jövő hétfőn a kiserdőben rendezendő táncmulatság rendezőivé a következő urak választattak meg: Naszády Iván, Salacz Béla, André László, Heeger Ernő, Heinrich Sándor, Institoris Jernő, Junga József, Verzár Gyula, Hoffbauer Sándor, Kohn Gyula, Szabadkay Adolf, Balás Elek, Nagy Géza, Vörös Sándor, Heppes Miklós, Hermann Gyula, kik is felkértek, hogy előleges értekezés végett 27-én, vasárnap délután, a kaszinó társalgó-termében megjelenni sziveskedjenek.

* A következő gyszjelentés küldetett be hozzánk: Özvegy Balta Gyulánő született Kövér Mária saját, valamint Pál és Gyula fiait, — úgy szintén a boldogult testvérei Balta Etelka, Géza, Ilka, Mária és más számos rokoni nevében szomorodott szívvel tudatja forron szeretett férjének, — illetőleg édes atyjának és testvérüknek Balta Gyulának 1871. évi augusztus 22-én 48-ik, boldog házasságuknak pedig 19-ik évében egy-szélhűdés folytán történt rögtöni halálát. A megboldogultnak földi maradványai 1871. évi augusztus hó 23-ik napján d. u. 5 órakor a battonyai r. k. sirkertben létezé csa-

felett, de mihielyt valamely lap az apróbb dolgok, a császárság szóvivői, a miniszterek ellen szólalt föl kissé élesebben, azonnal fel lőn függesztve. Ezen szempontból kiindulva Vermorel ultra-socialista lapja, mely egyenesen hadat izent a társadalmi rendnek, megtüretett.

„Ez lesz eredménye, mindig és mindenütt, az elnyomatást tartalmazó törvényeknek. Decz. 2-ika óta elég hosszú, fájdalmas és döntő tapasztalatot tettünk — gondolni se lehet arra, hogy újra kezdjük ezt a módszert.

„Nem az államtól kell tehát várni, hogy megvédelmezzon az Internationale ellen! magunknak kell segíteni magunkon, magunknak kell tisztába jönnünk azon eszközők fölől, melyek által képesek leszünk a védelemre.

„Franciaország azon ország, melynek legtöbbet ártott az Internationale; Franciaországban pedig akkor alakult ez a vészes társulat, mikor szegény hazánk egy fikarcz szabadságot sem élvezett. Azon államokban, melyekben majdnem abszolút szabadság uralkodik, mint Sveitz, Anglia és Belgium, meg kellett elégedni munka beszüntetések rendezésével, melyek gyakran sikerültek, de igen sokszor hajótörést is szenvedtek.

„Kövessük a belgákat, angolokat és sveicziakat. Küzdjünk a tévely ellen az igazság fegyverével és mindenkifelett szervezzük, készítsük magunkat a küzdelemre.

„A munkások egyesülnek, hogy támogassák egymást a strike-ok alkalmával. Egyesüljenek a munkaadók is, hogy ellen bírjanak állani ezen coalitioknak. Londonban és Genfben egyesültek az ipar coryphaeusai s oly összhangzatos, kitartó működést vittek véghez, hogy a strikeolók kénytelenek voltak megadni magukat a visszatérni a műhelybe megcsendesedve, kijózanodva.

„A társulat, mely harczra kelt a tőkepénzesek ellen, nemzetközi. A tőkepénzeseknek is nemzetközi társulatot kell alkotniuk. És a midőn Európa egyik végétől a másikig a tőkepénzesek érintkezésbe lépve, egymással szövetségre

TÁRCZA.

Az „Internationale“ története.

Ily czim alatt bocsátott közre a napokban Edmond Villetard egy kis munkát, melyben a hirt nemzeti közti munkásegylet eredetét, szervezeti, eddigi működésének eredményeit ismerteti érdekesen és tanulságosan. Villetard neve nem ismeretlen, kivált ezen kérdésben alapos cikkeket irt a „Journal des Débats“-ba, egyike lévén azoknak, kik több perspicacitással rendelkezve mint a nagy tömeg, jó előre figyelmeztették a versaillesi kormányt azon veszélyekre, melyek ezen társulat elterjedéséből Franciaországra háramolhatnak.

Ezzalt olvasóinknak a mű — teljes címe: „Histoire de l'Internationale, Garnier freres, 1 vol. grand in 8. Prix 3 fr.“ — utolsó fejezetét kívánjuk bemutatni, mint a melyből következtetést lehet vonni az egész munka irányára.

Ime tehát a befejezés:

„Híven és lehető világosan adtuk elé elveit, szervezetét és tényeit azon hirhadt társulatnak, mely fennen hirdeti, hogy ő majd egyszer ellenáthatlan erővel oly mélyreható forradalmat fog előidézni, minő még nem forgatta föl Európát.

„Most minekutána kimutattuk a komoly veszedelmet, mely a társadalmat fenyegeti, azt kérdehetné valaki: hogy lehet ezen a dologon segíteni? Nehéz feladat erre válaszolni, de annyit mindenképp meg kell jegyeznünk, hogy bármily nagy legyen is a veszély, nem kell azt tulcsigálni.

„Háboruban az ellenség ereje nem egyedül az emberek számától függ, kiket tűzbe visz; sőt mondhatni ez a számkérés másodrangú. Ami legfőképp képezi egy hadsereg erejét, ez a katonák minősége, kikből össze van állítva, a vezéreknek ügyessége és tudománya, kik parancsnokoskodnak.

„Az Internationale katonái pedig nem sokat érnek. A munkások közül azok, kik nem elégsze-

ládi sirboltha letétetett, — az engesztelő szent mise áldozatok pedig ugyancsak Battonyán augusztus hó 24-ik napján d. e. 9 órakor az egek urának bemutatattak. Béke hamvainak!

* **U n g v á r o n** „o r o s z n e m z e t i h á z.” (Ruszký Narodnyi Dom) név alatt egy új pánszláv intézett felállítását tervezik. A kiewi szláv játékonyságu egylet egy felhívást bocsátott ki az orosz közönséghez oly czélból, hogy ezen házra adakozni szláv testvéri kötelességének ismerje. „A Kárpátok tulsó oldalán — így szól a felhívás — Magyarország azon részében, mely régi idők óta fogva Magyar-Oroszországnak (?) neveztetik: velünk rokon nemzet. Ezen Oroszország kevéssé ismeretes előttünk azért, mert nem állottunk vele közvetlen érintkezésben, másrészt pedig mert közöttünk és közte fekszik Gácsország, a hol az orosz név esküdt ellenségei, a lengyelek uralkodnak. Ezen tartomány „Magyar-Oroszországnak” a németek és magyarok befolyása alatt áll, kik nemzetiségünk ellenségei, iparkodván ezt gyökerestől kiirtani az ember emlékezete óta orosz területeken. Helyzetük nehézsége s gyámoltalanságuk sulya alatt nem állhatván ellen a vagyon, iskolák és hivatalok birtokában lévő németek és magyaroknak, számos testvérünk nemzetisége és hitéhez hűtlen lett. Még száz év elűtt a Kárpátokon túl 1.500,000 (!) tiszta orosz lakott, de jelenlegi számuk alig meggy már 500,000-ra. De a végére a magyarországi oroszokban is föléledt a törekvés: nemzetiségüket megmenteni s elődjekhez méltó oroszokká lenni. De ők remélik a többi szláv-világ rokonszenvét és gyámolítását. A Kárpátok magaslatainál vagy egy város, Uzgorod (Ungár) a neve; ez szolgál az orosz tevékenység központjául, itt keletkezett 1866-ik évben a szent Vazul nevet viselő irodalmi egylet, s itt készülnek testvéreink az „orosz nemzeti házat” építeni. Ezen két intézet legyen tehát szerb adakozásunk tárgya.”

* **A l á n c z h i d m e g g y ű l t.** Vasárnap délben, ép azon pillanatban, midőn a legnagyobb tömeg jött át Budáról Pestre, a lánczhid Pestföldi oszlopához nem messze egyszerre főtűlni kezdett. Alól a fagerendázat közt tűz ütött ki, azonban jelentékenyebb következmény nélkül elfojtottak. Ugy sejtik, hogy valamelyik gőzhajó kéményén át szikra akadt meg a pókháló közt, sinnen származott az égés.

* **A z o r s z. m. d a l á r e g y e s ű l e t** f. hó 20-án rendkívüli közgyűlést tartott a nemzeti zenede termében Királyi Pál elnöklété alatt, melyben az egyesült tag-egyletek közül 23 egylet képviselői vettek részt. — A közgyűlés tárgyait a jövő évi nagyváradi orsz. dalárda-ünnepélyre vonatkozó intézkedések s egyéb az egyesület szellemi s anyagi emelését czélzó határozatok képezték. A jövő évi nagyváradi orsz. dalünnep szintén augusztus végén fog megtartatni. Ez alkalomra egy ünnepélyi díszelnök választása hoztatván indítványba: a közgyűlés egyhangulag Tisza Kálmánt választotta. Az orsz. versenyműnégysre ismét pályázat fog hirdettetni, de a tavalyitól eltérőleg a szöveg-költemény megválasztása a pályázókra bizatik s csak az fog kívántatni, hogy az, az ünnepély eme mozzanatának jellemével megegyező legyen. Az ünnepély művészeti részével a közp. igaz. választmány, az oekonomiai berendezés és pénzügyi vezetésével pedig a nagyváradi dalegylet bizottott meg. A tett intézkedések után ítélve, bizton remélhető, hogy ez ünnepély egyikeleend hazánkban e nembn a legfényesebbeknek. A pénztári kimutatások szerint, az egyesület eddigi bevételei és kiadásai — beleértve a mult évidalárünnepély bevételeit s kiadásait is — 19,213 frt és 41 krt tesznek ki. A számadások felülvizsgálatára a nagyváradi, budai és nagykanizsai egyletek lettek kiküldve, valamint a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére is egy 3 tagu bizottság nevezetett ki. A közgyűlés több házi, s más az egyesület szellemi és anyagi érdekeit illető tárgyak elintézése után, egyhangu meleg köszönetet szavazott elnök Királyi Pál-ak, ki a nehéz viszonyok közt is oly eredményesen vezette célja felé az egyesületet s ki viszont lelkes szavakkal buzdította a taggyűlést a további kitartás, egyetértés és ügybuzgá-

lápnek, nem lesz társulat, mely ki birja állani velők a versenyt. Nekünk pedig hivatásunk lesz inteni őket, hogy ne éljenek vissza diadalukkal.

„Azon napon, melyen győztek, első kötelességüknek tartásák nagylelkűleg, jóakarattal viseltetni a legyőzöttek irányában, úgy hogy ezek sorsa elviselhető, türhető legyen. Ertsessék meg munkásait, hogy ez a harc, a töke és a munka közt inkább okatlan, mint bünös, hogy a két állítélagos ellenfél érdekei azonosak, hogy ép oly örült azon munkaadó, ki éhhálalra kárhoztatja munkását, mint azon munkás, ki tönkre tenni igyekszik főnökét, hogy a rend, takarékság, tevékenység, értelmiség ép oly gyakran tesznek egy egyszerű munkást töképenzessé, mint a rendetlenség a hanyagság és pazarlás a gazdagot proletárrá süllyesztették.

„Igaz, hogy ezen igazságokat bajos megértetni egy kevéssé fölvilágosodott s a harcokban epessé vált emberrel. De azért nem kell tágitani, nem kell csüggedni. Téayekkel kell bebizonyítani a patronusoknak jóakarataukat. Hozzák be a darab számra való munkát a napszám helyett. Ez kiszámithatlan jó következményeket fog maga után vinni. Az értelmes, tevékeny munkások be fogják látni ezen reform erejét s igyekezni fognak olyképpen látni dolguk után, hogy a töképenzések, a patronusok bizonyosan nem veszíteni, hanem nyerni fognak ezen radikális reform által.

„A munkás osztály eddig csak azok tanácsára hallgatott, kik hadat és gyűlöletet predikáltak. El lehet-e képzelní, hogy a munkás, okulva egy felől a történeteken, elégtételt szerezni más felől, melyet a törvény már most is megadott neki s biztosítva a felől, hogy igazságos követeléseinek jövőben is elég lesz téve, — ne hallgasson azokra, kik az osztály gyűlölség elfeledését, a socialis kibékülést, a törvényes és békés reform törekvéseket kötik szívére.

„Ezek azon kérdések, melyeket mi minden rendű és rangú olvasóinknak figyelmébe ajánlunk. Nincs egyhamar érdekesebb és egyszerű-

lomra. A közgyűlés egyik főtárgyát a „zeneművészek segélyegyletének” gazdag nyereeményekkel ellátott ezüst sorjátéka is képezte, mely az orsz. daláregyesülettel is solidaritásban áll. Erre néve mi is felhívjuk a t. közönség figyelmét és pártfogását. mert általa nem csak nemes emberbaráti jótékony, hanem művészeti czélt is mozdit elő.

* **T u l h a j t o t t b ö j t.** Győrvaróságban a csalhatlansági dogmát hívó püspök rendelete következtében annyira megtarták a pénteki böjtöt, hogy e napon ugy a szini, mint bármí más nyilvános előadások, melyek a lélek felvidítására, és az érzés nemesbítésére szolgálnak, be vannak tiltva. Vajjon a vallásos érzelmű főpápnak éterme nyitva áll-e az általa nélkülözésre vagy tán koplalásra is kárhoztatott Thalia papjai mint szellemi collegai s egyéb művészek gymora előtt? Tilalmat kiadni könnyű, hanem éhezni nagyon nehéz dolog, mely utóbbi állapot felől püspök urumnak aligvan fogalma.

* **G y e r m e k g y i l k o s s á g** és ö n g y i l k o s s á g. Debreczenben vasárnap éjjel Tiba Mihályné a péterfiai kutba ugrott. Másnap kihuzták hulláját a kutból, s borzalommal tapasztalák, hogy oda van kötve egy éves gyermeke is. A szerencsétlen nő gyermekét is magával vitte a halálba.

* **E g y ö n g y i l k o s a g g a s t y á n.** A „Debreczen” írja: A chinai mandarinok ha az élettől szabadulni akarnak, tudvalevőleg hasukat hasítják fel. E chinai öngyilkosságnak Debreczenben is akadt követője Balogh Mihályban, ki aug. 20-án hasát felmetszvéen, belehalt. Az illető 69 éves volt, s így kevés várakozással talán természetesen uton is fellelhetne volna a sir nyugalmát.

* **M é r g e z é s i p e r.** Horváth Erzsébet, egy 19 éves leány igen szerette Ós Mihályt, és ez őt viszont, de csak titokban. Néhány hónap alatt ez a viszony mégis közhírré lett és most a szülők azt kívánták határozottan, hogy keljen össze Schmidt Pállal, kit Erzsébet ki nem állhatott. De szülőinek mégis engedett — csak azt tette fel magában, hogy ezután a legszelidebb teremtményből dühöngő furiává fog átalakulni. Megjött a másnap, a völégény örült, a menyasszony sirt, a pap megáldotta a házasságot. Egy hónapig a házaspár czivódás nélkül élt. Schmidt eltűrtte a visszautasításokat, és neje tūrtte a zaklatásokat, de napról-napra kiállhatatlanabb lett a nőnek a férj, és Erzsí gondolkozott mód után, mely szerint megszabadulhasson férjétől. Eleinte maga is visszaretent a benne felmerülő gondolatok előtt, de csakhamar hozzá szokott. 1869. évi október 2-án terve megért. Reggel jókor felkelt és Dunaföldvárra ment, hol a gyógyszer-tárban nyolczvan krajczárért patkány-mérget vett. A gyógyszeréz megkérdezte, minek neki annyi patkánymérget? mire mosolyogva azt felelte: „Alkalmatlan férgek vannak körülöttem, azokat akarom kiirtani.” Október 4-én Erzsébet férjének az ebédet a mezőre vitte. Ez a leveshez fogott és egy kanálnyi mennyiségű levest le is nyelt, de azonnal abban hagyta a további evést azon kérdéssel: „Mit tétél a levesbe, hogy oly furcsa íze van?” Erzse őt erre elkezdő szidalmazni, hogy semmivel sincs megalégedve és őt csak kinozni akarja. Ez alkalommal jól játszott a haragot, a leveses tált férjétől elvette és ugy a földhöz csapta, hogy ezer darabra ment, azután visszatért a faluba. Egy óra mulva férje is követte és azt panasolta neki, hogy gymora fáj, lefeküdt az ágyba, és október 6-án meghalt. A hatóságnál az eset gyanut költött, a boncolást elrendelte, s abból kitűnt, hogy Schmidt Pál gymorának hátrányi feldagadtak és vörösök, agyának ereiben pedig tulságos sok vér volt és így Schmidt valószínűleg erőszakos halállal mult ki. Neje befogatván, azonnal kivallotta az egész valót. Most csak azon körülményt kellett még tisztába hozni, vajjon azon patkánymérget, melyet Schmidt bevett, az emberre nézve is okvetlen halált idézhett elő, vagy sem? Ez esetben szükséges lett volna, hogy a patkánymérget vilót is tartalmazzon, de a holttestben viló nem találtott, hanem csak egy sárga folyadék, mely vegybontás után a sötétben nem világított. Az edényben azonban, melyben a patkánymérget volt, találtott egy tapadék, mely

mind sürgősebb problema, melynek megoldásához járulni minden gondolkodó embernek szent kötelessége.

„Azon eszméknek, melyek alapját képezik a modern civilisationak, elkeseredett, esküdt ellenségei bizonyára nem oly erősek, a hogy elhittetni szeretnék a világgal s mint a hogy kevéssel ez előtt maguk is hitték; de még mindig hatalmasak és félelmesek. Azon elmebetegség, melyben a párisi népesség szenvedett, egész Európában uralkodik s ha nem is kell attól tartanunk, hogy a socialis forradalom definitiv győzelmet arat, minden nagy város lehet színhelye na vagy holnap olyan tragikus eseményeknek, a minők legujabban Párisban fordultak elő. Ez oly veszély, melyre nem lehet eléggé figyelmeztetni a közvéleményt. Meg van izenve a had a civilisationak. Mindenütt ólálkodnak a barbárok. Oly helyzetbe kell jönnünk, hogy visszaverhessük a támadást. De tartuk eszünkben, hogy minden a szabadságon ejtett csorba nem hogy gyengítésé a társadalmi rend ellenét, sőt inkább erősíti őket, alkalmat adván nekik, hogy a szent jogok védőiként lépjenek föl, mikor éppen legkegyetlenebb és legengesztelhetlenebb ellenei azoknak.”

Igy ir Villettard: világosan, meggyőzőleg s mindenek felett higgadtan, józanon.

Tájékozásl ide igtatjuk a tanulságos munka fejezeteit: A XIX. század reformatorai. — A munkás egyesületek. — A Tradeus Unions. — Az Internationale megalapítása. — Szervezése. — Hírlapjai. — A munkabeszüntetések. — Az internationale és a császárság. — Az internationale és a háboru. — Az internationale és a forradalmak. — Befejezés. (Ell.)

a vegybontás után vilónak bizonyult. Az egyetemi felülvéleményezés sem mondott határozottat, hanem csak, hogy a viló általi mérgezés nincsen kizárva. A félérvármegyei fenytőtörvényszék azt sulyosító körülménynek vette, hogy a vádlott nő két napig hagyta szenvedni férjét halálos ágyán, a nélkül, hogy orvost hivatott volna — ez esetben még segíthetett volna rájta — és hogy már csekélyebb lopások miatt büntetve is volt, és azért Horváth Erzsit hóhérpállos általi halálra ítélte. De a lefelsőbb törvényszék azt vette figyelembe, hogy viló nem találtott a holttestben, és így csak valószínű, de nem bizonyos, hogy a férj megmérgeztetett, a vádlott nőt tehát a mérgezési büntény alól felmentette, de saját vallomása alapján a gyilkossági kísérletben bünösnek találta és ezért 10 évi sulyos börtönrre ítélte.

* **V i t é z s é g e k.** Nyiregyházán folyó hó 15. két polgár a buzatéri kocsmában két uhlánus katonával mulatott. Borozás közben, midőn a szén-sav a nyelvet oldékonyabbá tette, a barátságot színelő hadfiak mindinkább követelőkké lettek, s a polgárok bőkezűségével visszaéltek. Ugyanis a haza készülő polgároktól azt követelték, hogy az elfogyasztott bor árát mind ők fizessék ki és miután ezen követelésnek eleget tettek, ujra azt kívánták a békehősök, hogy velők boroztatva tovább is mulassanak. De miután a polgárok megelégtették a katonai vendégszeretetet, minden gyanu nélkül ott hagyták a borozókat haza felé menve. Azonban alig távoztak el a kocsmától, a két uhlánus utánuk rohan, az egyik felbőszülve kardot ránt és Kázár nevű csizmadia mester fejére oly erős vágást tett, hogy a kard éle az agyvelőig hatolván, a szerencsétlen polgárnak rögtön kioltá életét. A másik polgár a nagy félelem miatt a közel fekvő kertbe iejtette el magát, honnan csak másnap reggel került elő. A gyilkost a városi kapitány még akkor éjjel nyomozta s egy uhlánus hadnagy kíséretében szállására ment, hol a büntettes ágyban fekvé találtott, s rögtön meglepetve, gyilkolását nem tagadhatta, miután a lefoglalt kardon még jóformán fel nem száradt vérfoltok voltak láthatók. — Hanem azért a katonánál a szolgálaton kívül a fegyver továbbra is meghagyandó, mert az — Kuhn b. szerint — emeli benne az „őnrészét.”

* **A h o n v é d s é g s a h a d s e r e g k ö r e b ő l.** A honvédelmi miniszterium elrendelte, hogy azon orvosok, kik a honvédség ősi fegyvergyakorlataira behivatnak, ha még nem is nyerték el a tudori rangot, a 12. díjosztály illetekeit huzák, mint orvosok alkalmazandók és tetszésük szerint polgári ruhában is járhatnak, de ezen esetben a gyakorlatok alkalmával fehér karszalagot kell viselniök. — Mivel többször előfordult, hogy a katonaság a laktanyákban szükségelt javításokat katonamunkások hiányában kénytelen drága polgári mestereberek által végeztetni, a csapatparancsnokok utasítottak, hogy ily esetekben más-
kor az illető munkákhoz értő szabadságos katonákat hívjanak be.

— **A tokodi köszénbányában** ápril. 1-én történt szerencsétlenség okának felderítésére Bruimann Vilmos bányakapitány kiküldetvén, a szomorú esetről terjedelmes jelentést bocsátott közre, hozzácsatolván a bánya térképét is. A vizsgálati jelentésből kivonjuk a következőt: Márcziushó végével a munkások létszáma 160 volt, ezek közül 120 nappal és 40 ember éjjel dolgozott. Ápril 1-én szakmány-lemérés levén, a munkások mindnyájan a bányában voltak, akkor azonban midőn a szerencsétlenség történt, a munkások kiszállottak, kivéve azokat, kik egyes helyek kikötésével, töreccszállítással és takarítással megbízva valának; ezeknek legnagyobb része a szerencsétlenség áldozata lett, mely ha egy két órával előbb történik, az egész személyzetet megsemmisíthette volna. A bányatiszt, az altisztek, valamint a kihallgatott munkások mind egyenlően határozottan állítják, hogy délben nem lehetett a közeledő veszélynek legkisebb jelét is sejtetni: a léghuzam oly élénk volt, mint máskor, a lámpák ugy égtek mint rendesen, nem érzett semmi gázszag, s mindnyájan a legteljesebb biztonságg érzetével végeztek munkájokat. Ápril 1-én délután néhány perczel 2 óra után a felszínen a szállító akna torkánál foglalkozó munkások a II. Guszta-v-aknából többször egymás után nagy erővel kitóduló szélrohamok által lepettek meg, ugyanazon időben a Brunner-aknából egy sötét füstfelhő emelkedett fel. Egyszersmind azon vajúrok, kik a furlyuk mellett foglalkoztak, oly jelentéssel keresték fel a bánya tisztet, hogy ők erős szélrohamot éreztek, mely lámpájukat eloltotta s őket majdnem feldöntötte.

A „Hosszu teknő” szállító nyilamában az első légajtó mellett 3 csillászt lepett meg a robbanás, kik közül Furták István csak igen kevéssé sérült meg, s minden segítség nélkül maga kiszállhatott; ez vallomása szerint a csillét tolván rögtön, nagy légnymóást érzett, és erős zugást hallott, s visszatekintve a tüzes lég közeledését látván rögtön leborult s arcát a porba rejté, utánna jövő két társát Turczér Józsefet és Tillesch Ferenczet a tüzes levegő állva lepte meg, kik megsérülve, de élve vitettek kifelé. — A csillék a légroham által előre tolattak, s a sinekből kidobattak, a közelben lévő légajtó is kiszakítottott sarkából és feldöntetett.

Midőn Wunderle bányatiszt ideérkezett, alig negyed óra mulva a robbanás után, a frís levegő már teljes erővel vonult, úgy mint rendszeren a Brunner-akna felé, s a légajtó helyre állíttatván azonnal előre lehetett hatolni. Megtaláltott Seibert József csillész sulyosan megégetve, Klenár Márton csillész egy rakodó pad alatt fekvé könnyű sértüléssel, Szabó István csillész és Daubner János tisztogató sulyosan megrégetve, mindnyájan még élve vitettek ki a bányából, azonban Seibert ápril 2-án, Szabó és Daubner pedig ápril 3-án sebeikben elhaltak.

A légajtó, mely egészen széttörve találtott, helyre állíttatván, akadálytalanul leheté előre haladni, s akkor megtaláltattak Daubner Pál és Mihalovics József csillészek, nem nagyon megéve ugyan, de meghalva. Az oldalnyilamokat elzáró légajtó k mind össze voltak törve s annyira széttörtorva, hogy az egyívő illő részeket megtalálni nem lehetett, egynehány támfá is ki volt szakítva

a kötésekből. Távlabb feküdt Ihring Pál tisztogató, kevéssé megéve, de halva; aztán Kollor Venczel és Grempling István csillészek meghalva és erősen megéve. Egy omladványnál, hol a robbanáskor két embernek kellett dolgozni, 8 ember egymást óránkint felváltva azonnal megkezdette az omladék eltakarítását.

A gurítóánál találtattak Letavecz István, Kellner János, Meyer Kristóf és Mihalovics Mátyás tisztogatók halva. Helyzetükből ítélve, ők a két öl magas gurító felső szélén lehettek a robbanás pillanatában, s a légnymás által a gurítóba tasztíttattak, mert hárman közvetlen a gurító alatt feküdtek egymáson, egyikök pedig egy lábával a gurító gárdozatában akadva csüngött fejjel lefelé.

A Brunnen-akna közelében találtott Oszwald Mátyás csillész élve ugyan, de borzasztóan összeégetve; más nap meg is halt. A többi hiányzó munkás halva és összeéve.

A töreos szállító nyilamokban a vasut sok helyütt felszakítva s összehajlítva, a pallózat pedig összevissza hanyva és a cillék összetörve találtattak.

Mi a robbanás okát illeti, az ápril elsején történt szerencsétlenség gyulékony lég fellobbanása által okozottott, mert a halva talált 14 ember közül 5 el volt égve, 7 kevéssé megéve, alkalmasint a fűjtő gázokban lelte halálát, kettőnek hullája omladék alatt találtott; a halottak mindnyájan azon helyen találtattak, a hol épen foglalatoskodtak, egyik sem volt oly helyzetben, melyből azt lehetne következtetni, hogy a közeledő veszélyről tudomása lett volna, és az elől menekülni kívánt volna. Valószínű e szerint, hogy mindnyájan rögtöni halállal multak ki. A sulyosan sérült négy ember, kik élve vitettek ugyan ki a bányából, de másod és harmadnap meghaltak, valamint a könnyen sérült 5 ember is mindnyájan égő lég által sérültek meg. Ezek szerint határozottan lehet állítani, hogy a szerencsétlenség gyulékony lég felrobbanása által okozottott.

A gyulékony légnek miként képződéséről és minőségéről bizonyost állítani nem lehet; csak annyit bizonyos, hogy a járható s nyitvalevő nyilamokban nem képződött. Csak az abbanhagyott s több helyen égő régi vájatokban keletkezhettek a tökéletlen égésnek és lepárlásnak egy oly képződménye, mely elegendő mennyiségű frís levegővel keverve durranó képességet nyert. Valamely ismeretlen ok, talán a régi vájatok fedőjének nagyobbszerű beomlása, kinyomhatta ezen gáznak egy részét valamely hasadáson a nyitott nyilámokba, hol a levegővel összevegyülve a munkások lámpáján meggyult.

— **Oroszország** néhány év óta kitűnően sokat haladt, különösen gazdaszai téren. Ez vasutja nagy kiterjedésének és roppant mennyiségű kőszénének köszönhető. Oroszországban kimerítetlen mennyiségű kőszén van, a barna széntől elkezdve egész az antracitig mindennemű. Ez utóbbi a Don és Donetz vidéken találatik és vasérczektől kísérve, további telepekben közönséges szénbe megy át. Roppant széntelepet találtak éjszakra a waldai hegységtől és Nowgorodban, ugyancsak hatalmas telepekre letek a Moszkvától délnek fekvő három tartományban. Hatalmas vastelepek vannak sok helyen közvetlen a kőszén alatt. Legujabban a Kárpátok keleti ágaiban találtak sok barnaszénre Kiew és Cherson kormányzóságban, s már is nagy hasznát veszik a vasutaknál s répaczukorgyártáshoz. Ázsiai-Oroszországban is bőven van a kőszén, itt azonban még csak primitív hasznát veszik; a Kaukaszus hegyláncz keleti részán, nem távol a káspi tóhoz, az Uralban, az altai hegységben és kirgiz földvonalon hatalmas telepekre akadtak. Nagyjelentőségű ama kőszén-vidék, mely az Ural hegység nyugati szélétől vonul végig, s eddigelő Tschussowajá-ig van feltárva, az ottani széntelepek 7-12 töl 28 lábíg való vastagságúak, s vörös és barna vasközetekkel vannak berakódva. A kormány utóbbi időkbn a legszabadelvébbeen nyújtott a vasutak létrejöttéhez segédkezett. A nagy nyereség, melyre némely vállalkozó rövid időn szert tett, a vállalkozási kedvet annyira fokozta, hogy 1869-ben 160 különböző személy kapott engedélyt vasuti előmunkálatokra. 1870. végével már 9600 wernsty vasut (mintegy 1300 mértföld) megnyitva, s 3500 wernsty épülőfélben. Ezen vonatok az országot éjszokról délnek, s keletről nyugatnak futják át; éjszakon 4 pontban fogja érinteni a vasut a balti-tengert, a finnlandi kikötőket kivéve. Ugyanannyi vasut fogja a Fekete és az owi tengert is érinteni. Öt-hat vasut köten di össze Oroszországot Ausztria-Magyarország- és Poroszországal is, s ugyanannyi fogja a Volgát is érinteni. A vonalok a nagyobb városokban vannak, s lesznek összpontositva, honnan sugárszerűleg terjednek szét. Minthogy a fő- és nagyobb városok messze az ország keleti részén vannak, legközelebről több vonal építtetik a nyugati tartományoknak a balti és Fekete-tenger összekötése végett.

Az aradmegyei takarékpénztár a takarékpénztári betételeket 6%-kal kamatoztatja, leszámított naponta piaczi és telepített váltókat, előlegez értékpapirokra és nyers terményekre, mindennemű állam- és értékpapírok megvételétés eladását a pesti és bécsi börzén a legillendőbb feltételek mellett eszközli.

Közzgazdászati.

* **V a j d a h u n y a d i v a s - é s z s i l v ö l g y i k ö s z é n.** A „N. fr. Presse” az említett vas-és köszénbányák régóta híresztelt bér beadásáról legujabban következő közleményt hozza: Ezen husz millió frtot tetemesen meghaladó műveletet tulajdonképen már Lónyay anynyira előkészíté, hogy az csaknem bevégeztet tényny lett. Midőn azonban Kerkápolyi a pénzügyi tárcazt átvette, a szerződés függőben maradt, hogy az új p.-ügyminiszternek alkalma legyen ez ügyet alaposan megvizsgálói. Közbe jött a franczia-porosz háboru, mialatt a külföldi bankárok az

üzletől visszaleptek, és csak ujabban sikerült egy külföldi consortiumot a párisi Rothschild-ház vezetésével összeállítani. Kerkapoly azután f. év március havában más consortiumok ajánlatait is elfogadta és elvégre is elődje megállapodásait fogadta el némi jelentéktelen módosításokkal. Hír szerint a vas- és kőszén kiaknázás a francia magy. bank consortiumnak adatnék át hosszú időre 70-80 évre. A vétel vagy bérár csak részben fizetettnek ki készpénzben, nagyobb részét a kormány részvényekben kapná meg. A kormány ekkép szavazati jogának megszorításával a részvénytőkének felét bírnia; s a kamatfizetés úgy történék, hogy a tiszta jövedelemből előbb az ide-

gen részvényesek elégtétlenének ki és csak a maradék jutna a m. kincstárnak. A részvények tekintetében még arról értesült nevezett lap, hogy a társulat évenként 1. millió mázsa nyers vas kizsákmányolására lesz jogosítva s illetőleg kötelezve. — Ismerve a „N. fr. Pr.“ érdekhajszó modorát, e közleménynek nem tulajdonítunk fontosságot. — Kerkapolyról pedig nem tesszük fel, hogy ilyen ügyben az országgyűlés megbízása nélkül önkényűleg intézkedjék.

Üzletitűdösítés.

Arad, augusztus 24.

(Kohn Gyulától.) Gabnaüzlet. Az emelkedő irányzat a buza-üzletben ma tovább haladásokat tett, miután a gyenge kereslettel szemben a kínálat még mindig jelentéktelennek mutatkozik. Az árak szilárdak, 5 krral emelkedtek.

A többi gabnaneműekben, a zab kivételével, szintén határozott szilárdság uralkodik, és közben-közben 5 krral több fizetettik.

S z e s z változatlanul szilárd.

Távirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. augusztus 24-én.

5% Metalliques . . .	59 70	Hitelintézet . . .	290 1/2
Nemzeti kölcsön . .	69 70	Váltó Londonra . .	121. —
1860. évi kölcsön . .	102 10	Értel.	120 50
Bankrészvény . . .	7 68	Arany	5 80

20 frank-darabok 9.67 1/2

A szerkesztésért felelős: Bettelheim V.

pesti ár- és értéktőzsde hivatalos árjegyzése augusztus 23-án.

Gabonák.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
buza búsági . . .	uj	83 5.65 5.75	84 5.85 5.95	
" " " " " "	"	85 6.90 6.90	86 6.10 6.15	
" " " " " "	"	87 6.22 6.30	88 — — —	
" " " " " "	"	88 5.60 5.70	89 5.80 5.90	
" " " " " "	"	85 5.95 6.05	86 6.15 6.20	
" " " " " "	"	87 6.35 6.35	88 — — —	
" " " " " "	"	88 5.55 5.55	89 5.75 5.85	
" " " " " "	"	85 5.90 6. —	86 6.10 6.15	

Értékpapírok.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Magyar vasúti kölcsön 120 frt	110 25	110.75		
Magyar sorsjegy-kölcsön . . .	100.50	101. —		
Szlovéniai kötvény 100 frt.	76.75	77. —		
Biztosítások.				
Első magy. biztosító társaság . .	750. —	755. —		
Hann. életbiztosító bank . . .	114. —	116. —		
Pannónia v. bizt.	395. —	400. —		
Pesti biztosító intézet . . .	255. —	260. —		
Unic viszontbiztosító bank . .	315. —	320. —		
Nemzeti biztosító-bank . . .	— — —	— — —		

Vasutak.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Pesti közút	309. —	308. —		
Pesti közút III. kib.	— — —	— — —		
Budai közút	100. —	104. —		
Alföldi	179. —	181. —		
Észak-keleti	164. —	165. —		
Magy. keleti	89. —	90. —		

Bank és takarékpénztári részvények.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Angol magyar bank	92. —	94. —		
Magyar általános hitelbank . .	115. —	114.50		
Francia magyar bank	91 50	92. —		
Pesti népbank	46 50	47. —		
Pesti kereskedelmi bank . . .	682. —	685. —		
Pesti iparbank	440. —	450. —		
Pesti takarékpénztár	3400. —	3500. —		
Pesti általános takarékpénztár .	171. —	172. —		

Malmok.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Árpád-gözmalom	230. —	240. —		
Aradi gözmalom	— — —	— — —		
Blumföld	180. —	190. —		
Concordia	400. —	410. —		
Király	330. —	340. —		
Lúza	125. —	125. —		
Melnár és sőtöm.	170. —	172. —		
Unio-malom	250. —	255. —		
Victoria gözmalom	165. —	170. —		
Hengermalom	735. —	745. —		
I. budapesti gözm.	495. —	500. —		
Budai gyártel.	62. —	63. —		
Pannónia	540. —	550. —		

Egyéb részvények.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
I. magyar serfőződe	590. —	592. —		
Királyi serfőződe	81. —	82. —		
Hajózálog társ.	96. —	98. —		
Első m. gőzhajó. tá.	67. —	69. —		
Keresk. épület	145. —	155. —		
Budapesti Lánchíd	— — —	— — —		
Országos gőzhajó társaság . .	41. —	41.50		
Magyar Lloyd	— — —	— — —		
I. magyar gépgyár	— — —	— — —		
Mátrai kősz.	8 50	9. —		
Butor kősz.	— — —	— — —		
Rimamárjai bánya	— — —	— — —		
Salgó-tarján	120. —	122. —		
Pest-fiumei hajóép. gy.	— — —	— — —		
I. szeszfinomító	230. —	— — —		
Újpesti	122. —	125. —		
Alagut	— — —	— — —		

Záloglevelek.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
5 1/2% m. földh. zál.	110. —	115. —		
6 1/2% m. földh. zál.	— — —	— — —		
5 1/2% m. földh. zál.	84. —	84.25		
Kereskedelmi bank	90.50	90.75		

Elsőbbségek.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Lánchíd 6%	87. —	87.50		
Miskolci malom	— — —	— — —		
Losonczi pozógyár	— — —	— — —		
Budapesti malom	154. —	156. —		

Pénznekem és 3 havi váltók.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Arany	5.75	5.80		
Napoleonkor.	6.66	9.60		
Ezüst	129. 1/2	121. —		
P. m.	1.81	1.80		

bécsi börze augusztus 20.

Allamadósság 100 frt után.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Jövedék máj. — nov. szlv. bankj. 5% . . .	60 50	60 60		
1839-ki sorsj. egész (250 pp.) 100 fr. után	302. —	303. —		
1854-ki sorsj. (250 frt pp.) 4% . . .	94 50	95. —		
1860-ki sorsj. egész (300 frt o. é.) 5% . .	102.80	103. —		
1864-ik (100 frt o. é.)	138 75	139 25		
Magyar vassuti kölcs. (120 frt ezüstben) .	111. —	111.50		

Földterhmentesítési kötvények (100 frt pp. után)	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Magyarországi	— — —	— — —		
1867-ki Áradékkal	— — —	— — —		
Erdélyi	— — —	— — —		
Temes-bánási	— — —	— — —		
Horvát- és tótországi	— — —	— — —		

Részvények.	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Angol-osztrákbank befiz. 100 frt ezüstb.	256. —	256 25		
Hitelintézet 200 frt	287. —	287 20		
Alsó-osztr. lezártított társ. 500 frt . .	935. —	940. —		
Francia-osztr. bank befiz. 50 frt ezüstb.	119 50	119 75		
Nemzeti közraktár társ. Pesten	763. —	764. —		
Nemzetbank	584. —	583. —		
Magyaroszági társ. 500 frt pp.	2155. —	2160. —		
Ferdinand északi pályá 1000 frt pp. .	372. —	374. —		
Friszt Lloyd 500 frt pp.	178 75	174 50		
Erdélyi pályá 200 frt ezüstben	418 50	419 50		
Államvaspályá pp. 200 frt ezüstben . .	180 90	181 10		
Déli vaspályá o. é. 200 frt ezüstben . .	25. —	25. —		
Északi vassut v. befiz. 140 frt pp. . . .	— — —	— — —		

Záloglevelek (100 frt után).	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Osztr. földhitel. ezüst 5%	108. —	108 50		
33 évben visszafizetendő o. é.	88. —	88.25		
Nemzeti bank 5% osztr. árt.	91. —	91.50		

Elsőbbségi kötvények (100 frt után).	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Alföld-fiumei vaspályá 200 frt ezüst 5% .	92 50	92 75		
Duna-gőzhajózási	— — —	— — —		
Ferdinand északi vassut 5% pp.	91 50	92. —		
Pécs-barcsi vassut 200 frt o. értékben .	90.50	90.80		
I. erdélyi pályá ezüstben 5%	91. —	91.05		
Államvasut	141 50	142.50		
1867-iki	140 50	141. —		
Magyar keleti pályá ezüstben	86.75	87. —		

Magánországyek (darabonként).	Mennyiség.	Ár.	Mennyiség.	Ár.
Hitelintézet 100 frt o. értékben	181. —	181 50		
Clary pp. 40 frt	38.50	39.50		
Dunagőzhajózási " 100 " . .	100. —	100 50		
Keglevich " 10 "	15. —	17. —		
Budai " 40 "	34. —	35. —		
Pálffy " 40 "	33. —	33.50		
Rudolf kor. her. o. é. 19 " . .	15. —	15.50		
Salm " 40 "	43. —	44. —		
— — — — — pp. 40.	32 50	33 50		

Hirdetmény.

A magyar kir. kincstári ménesi tisztartóság részéről közhírre tétetik, hogy a ménesi kir. kincst. kastély pinczejében találtató borsajtó és 49 darab boros-hordók, tartalmazva 1604 akót, melyek közt 7 darab 70—130 akó, 20 darab 18—38 akó, és 21 db. 10—14 akónyi nagyságúak, a ménesi királyi kincst. uradalmi kastélyban árverés útján folyó évi **szepember hó 17-én** délutáni 3 órakor, és folytatódóan **szeptember 18-án** reggeli órákban, fensőbb jóváhagyás fentartása mellett a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladni fogják.

Venni kívánók a 10% bánatpénzzel ellátva a fentebb kitűzött árverési határrapra illően meghívattak.

Aradon, 1871. augusztus 19-én.

Magyar k. k. ménesi tisztartóság.

Első erdélyi vaspályá.

Hirdetmény.

A forgalomnak Gyulafehérvárig való, folyó hó 23-ik és 24-ikére hirdetett megnyitása, közbejött akadályoknál fogva ezennel elhalasztatik.

Eleve még pedig folyó hó 24-én csupán a személy-forgalom fog Gyulafehérvárig, ez is egyedül a 3-as és 4-es számú vonatokra szorítkozva, és az alvinczi hídnál átszállással összekötve megnyitattik.

Teher és gyorsárú Szászvároson tulra, további intézkedésig még föl nem vehetnek.

Aradon, 1871. augusztus 22-én.

Az üzletvezetőség.

Hirdetmény.

Csermón a koresmáltatás Glatz Bélánál, folyó évi **november 1-6-ai** haszonbérbe adandó. — Értekezhetni a tulajdonossal.

Felhívás.

Arad város minden föld, vagy háztulajdonosa felhivatik, miszerint tulajdonához tartozó háza, és telke előtt a szerb-töviseket f. é. **szeptember hó 10-ig** mulasztanul kiirtassa, annyiál is inkább, mivel ennek elmulasztása esetében a fennálló szabályok értelmében a kiirtási költségeken felül a szegények háza javára 1 frtől 15 frtig terjedő pénzbírság fizetésében fog elmarasztaltatni.

Aradon, 1871. agusztus hó 23-án.

Urbányi János,
t. főkapitány.

Árverési hirdetmény.

Közhírre tétetik, miszerint néhai Czigan János és Czigan Mihály kovászinczi örökösök hagyatékához tartozó ingóságok a m. házi bűtök, gazdasági eszközök stb. folyó hó **augusztus hó 31-ik** napján reggeli 10 órakor Kovácszincon az elhunytak volt lakóánál nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fogják adni, nová és mikorra a venni szándékozók ezennel meghívattak.

Kelt Galsán, 1871. augusztus 5-én.

Ilf. Németh János,
m. t. esküdt.

Hirdetmény.

Kohn Farkas m.-bodzási lakos felperesnek Olasz József m.-bodzási lakos alperes ellen 277 frt és törvényes járuléka iránti perében alperestől M.-Bodzásán 1000 frt becsértékben kincstári telepitvényes 33. sz. a ház, beltélek és 20 hold földtulomány bíróság felülfoglaltatván — utasítottatnak mindazok, kik ezen lefoglalt tárgyat iránt tulajdoni vagy más igény, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, igénykeresetüket e hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdeteig habár külön értesítést nem vettek is, alulírt bírói kiküldött nyelven Eleken a pprts. 464 §-a értelmében nyújtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolhatván, egyedül a vételár felelősségére fognak utasítottatni.

Kelt Eleken, 1871. augusztus 21-én.

Szabados István,
végrehajtó bíró.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. szírii bíróság részéről ezennel közhírre tétetik, miszerint Aradmegye tekintetes törvényszékének f. évi **2093/1871. sz. végzésével** néhai el Endre János szemelaki lakos hagyatékát képező a szemelaki telekj. 422 lapján említett néhai örökösök és neje, színe elhalt Szpiridon Flóra — nevére inra lévő, az aszerzés 527/120. sz. a. felvett beltelkes áznak, az udvaron találtató gazdasági pületekkel együtt nyilvános árverésen leendő eladás elrendeltetvén, annak Szemlelakra a közszékházánál leendő foglaltatásaira f. évi **szeptember hó 19-ik** napjának d. e. 10 órája tűztetik ki határidőt.

Mire a venni szándékozók 100% bánatpénzzel ellátva ezenel meghívattak.

Kelt Pécsen, 1871. augusztus 20.

Kiss Zsigmond,
szolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Aradmegye tektts. polgári törvényszékének f. évi 4347. sz. a. kelt végzése folytán — a radnai kerület szolgabíró-sága részéről közhírre tétetik, miszerint néhai Jánicsky Ferenc és neje néhai Bárdy Katalin örökösök hagyatékát képező, s a paulisi h. t. jknyv 417. sz. a. felvett beltelkes ház, f. évi **szeptember hó 15-én** d. e. 9 órakor Paulis község-házánál tartandó bírói árverésen — 420 frt becsáron vagy azon felül el fog adni.

Radna, 1871. augusztus 18. án.

Zubor Gyula,
kik. m. esküdt.